

Perfil biogràfic del líder de la Dreta Regional Valenciana

Lluís Lucia, 50 anys d'ocultació

El passat mes de gener es va complir mig segle de la mort del fundador de DRV i la CEDA. Condemnat per ser catòlic, pels republicans, i condemnat per ser demòcrata, pels nacionals, la seua figura continua sent objecte d'una injustícia històrica.

Luis Lucia Lucia va morir a València la nit de Reis del 1943, sobre les 21 hores. Havia passat els últims dies en un pis del número 17 de la Gran Via de Ferran el Catòlic. No havia arribat a complir els 55 anys, i la família hauria d'abordar un horitzó d'indiferència molt frondosa i conèixer l'escorç més lleig de la condició humana. "Voldria haver fet més per vosaltres", havia pogut dir als fills abans de ser derrotat per un càncer de pàncreas.

Havia nascut a les Coves de Vinromà, el 17 d'octubre del 1888, i era fill del notari d'aquesta població de la Plana Alta. La família, en realitat, provenia del Maestrat aragonès, de Cantavella, localitat que ha anat vinculada als reductistes episodis del militar carlista Ramon Cabrera, *el Tigre del Maestrat*. Uns anys després la família es va traslladar a València, on fixaria la residència fins la dispersió definitiva de la guerra. L. L. va estudiar el batxillerat als Jesuïtes i, consolidant la tradició familiar, va cursar la carrera de Dret, obtenint la llicenciatura el 1909. Com a advocat arribaria a ser responsable d'un dels bufets més prestigiosos de la ciutat, però les seues vocacions política i periodística, que en el seu cas eren difícils de concebre per separat, van acabar apartant-lo de la carrera.

Com no podia ser d'una altra manera, la política i el periodisme són simultanis en Lucia. Els inaugura en la Universitat de València. Entre el 1907 i el 1911 és redactor d'un setmanari carlista, *El Guerrillero*, intervén en abundants actes polítics de signe catòlic i presideix la Juventud Carlista de València. Encara que no hi ha antecedents de militància política en la família, el carlisme li venia via familiar com a atmosfera, com a denominació d'origen, ja que en aquest sentit el Maestrat era una zona d'una fertilitat visceral. La seua era una família bàsicament d'ordre, amb una germana monja. Lucia va militar en el

"jaumisme", el sector del carlisme que donava suport a don Jaume com alternatiua, però no va tardar a advertir la falta de sentit del moviment. Sobretot quan, segons sembla, va viatjar a Sant Joan Lohitzune i es va trobar don Jaume amb una cort de fulanes fent-li honors més propis d'un emperador. En produir-se l'escissió carlista el 1919, Lucia s'alinearia amb Vázquez de Mella i seria un dels fundadors de l'Acción Católica Nacional de Propagandistas, d'on eixiria impregnat pel sidicalisme del jesuïta Antoni Vicent. Durant el trencament del sistema de partits oficials conservador i liberal, Lucia té relació amb la candidatura de Lluís García Guijarro, bon amic seu i ambaixador en els Balcans, que posteriorment, com Lucia, també va estar en el Partit Social Popular, embrió de la Democràcia Cristiana espanyola frustrat per la dictadura de Primo de Rivera.

Mentrestant, paral·lelament a aquesta activitat de pensament polític, la vespra de Sant Josep del 1911 es va publicar el primer exemplar de la segona època de *Diario de Valencia*. Una dona amb possibles, Leonor Ortiz, havia donat els diners perquè es fundara un periòdic catòlic a València. En l'operació, junt amb L. L., en aquell moment director d'*El Guerrillero*, hi havia els destacats dirigents carlistes Manuel Simó Marín i Lluís Martín Mengod, i entre els tres acabarien aglutinant el nucli del catolicisme polític valencià. Van comprar una rotativa i van recuperar la capçalera del *Diario de Valencia*, el primer periòdic aparegut a València, que havia deixat de publicar-se el 1835. En els moments inicials el va dirigir Manuel Simó, i immediatament, el 1912, va assumir la direcció L. L., que ho va deixar durant un temps en favor de Martín Mengod, fins que va morir de grip. Lucia va tornar a la direcció del diari, que va arribar, en part, a ser propietat de la família, i va fer el periòdic més atractiu i àgil que hi havia

en el context del moment a Espanya, amb una rotativa Marinoni, que era la més moderna del mercat. Era el diari més modern i no només des del punt de vista tècnic, sinó també des del visual, ja que permetia un cert joc amb els titulars, cosa inusual en l'època. Inicialment, la redacció i els tallers estaven al carrer de Sant Martí, i després passarien al del Trinquet de Cavallers, tocant a la plaça de Nàpols i Sicília, en una casa del sogre del que seria un destacat membre de la Dreta Regional Valenciana (DRV): Joaquim Maldonado. El diari va ser objecte d'atemptats en més d'una ocasió, i L. L. va haver de tenir protecció policial per a tornar a casa, a causa de les amenaces anarquistes com a contestació als seus articles. Amb la guerra, el diari va ser, primer, incautat pels sindicats, que van editar la publicació comunista *Fragua Social*, i després, en acabar la guerra, prohibit pel nou règim.

El *Diario de Valencia* serà un magnífic instrument per a la reorganització del moviment, la gestació del nou partit i la difusió del seu cos teòric. La dictadura de Primo de Rivera suspèn l'activitat política visible de Lucia, el qual, sense desaproveitar els anys elabora una sèrie de reflexions que redacta a finals del 1929, en plena transició cap a la República, mentre es recupera d'una lesió en un peu produïda en el viatge de regrés de l'Exposició Internacional de Barcelona. Primer apareixeran publicades al *Diario de Valencia* en forma d'article, i després seran reagrupades en un llibre amb el títol *En estas horas de transición. Hacia una política de principios cristianos, de afirmación de soberanías sociales y de preocupación por la realidades regionales* (1930). El llibre constituiria la base doctrinal i programàtica de la DRV, partit que és registrat oficialment el març del 1930 i que encara avui és considerat modelic per la seua capacitat d'organització.

"Quan es planteja d'organitzar un partit

polític té clar no fer un gran partit a escala de tot Espanya, sinó amb aportacions desde les diferents parts de l'estat", explica Lluís Aguiló Lucia, lletrat major de les Corts Valencianes i nét del fundador de la DRV. "Ell munta la DRV, però té l'obsessió que estiga organitzada a escala de tot el país. Li preocupava molt el tema d'Alacant, com deixa escrit en el llibre *En estas horas de transición*, i com demostra el fet que la DRV integre l'alacantina Dreta Regional Agrària de Rafael Alberola. Era un partit catòlic, però ell distingia sempre entre l'Acció Catòlica com a organització i l'acció política dels catòlics. La seua postura era més pròxima al que ja era en aquella època la Democràcia Cristiana a Europa".

Lucia és un personatge magnètic, de color gitano, que creix davant les concentracions humanes. És un orador molt brillant, amb una enorme capacitat de connexió i convicció, dots que el converteixen en la figura incontestable del partit. Però és també un líder, en ocasions, més avançat que la pròpia militància. L'actitud oberta i inquieta de L. L. fa que s'enfronte amb obtusos llauradors rics, membres de la DRV, perquè deixaren anar els seus fills a estudiar, encara que després tornaren a portar la terra. Al col·legi de Sant Josep van entrar molts alumnes que no haurien estudiat mai sense la seua persistència. I en aquest sentit, la seua filla Pilar Lucia era una de les 42 dones en total que estudiaven en la Universitat de València abans de la guerra. Un altre fet que sintetitza la psicologia de Lucia és que, trencant l'immobilisme del sector, el primer hort de taronges *clemenules* de tot el País Valencià va ser el seu, i radicava entre els termes de Nules i la Vall d'Uixó, en una finca amb una torreta anomenada Miraplana del Pinet, des d'on es va propagar aquesta varietat de gran acceptació en els mercats internacionals.

En la tercera assemblea del partit, en desembre del 1932, Lucia impulsa la creació d'una confederació de partits afins espanyols, i com a resultat el març del 1933 va quedar constituïda la Confederación Española de Derechas Autónoma (CEDA), la qual va dilatar el protagonisme de la DRV en els càrrecs públics. Diputat en les legislatures de 1933 i 1936, l'any 35 va ocupar el ministeri de Comunicacions en els governs de Lerroix i Chapaprieta. Com a ministre va realitzar una política d'obres menudes i disperses per a incentivar el mercat laboral d'una manera descentralitzada. L'obra de més repercusió per als valencians ideada durant el seu mandat va ser el pantà de Contreras, d'una certa estratègia hidràulica per al país. El ministeri de Comunicacions estava en l'edifici de Correus de Madrid, davant la Cibeles, i el ministre disposava d'un apartament en el mateix edifici. Lucia, pel fet de ser periodista, va ser també el portaveu del Govern després de cada Consell de Ministres. En aquells dies el responsable màxim de Comunicacions va rebre una carta d'un funcionari de correus que es queixava de no haver rebut l'uniforme, quan feia dos anys que l'havia sol·licitat. Lucia va fer les indagacions oportunes i va poder saber que no hi havia personal per a fer els paquets. Aquella mateixa vesprada la dona i una filla del ministre van empaquetar uniformes.

El 1936, al partit hi havia dues tendències. Una, la més conservadora, va col·laborar clarament amb el colp d'estat, molt influenciada pel context dretà europeu, que ell no compartia en absolut. Lucia va tenir alguns acalorats enfrontaments en la seu de la DRV perquè considerava que la solució militar no era la més idònia. "Ell era més partidari de l'intent que va haver a finals del 35

d'un govern de coalició encapçalat per Prieto on poguerra participar gent de la dreta i l'esquerra", matisa Lluís Aguiló Lucia. En els dies previs a la insurrecció militar africana, el dia 11, uns falangistes van protagonitzar un assalt a la Unión Radio Valencia, i com a reacció, sense que existira cap relació material amb l'acció anterior, la seu de la DRV, ubicada al Palau de Cervelló, al número 3 de la plaça de Tetuán, va ser assaltada per un grup d'incontrolats d'esquerra. Lucia, que vivia

Retrat del ministre de Comunicacions Lucia, ARXIU realitzat pel cartellista Jano.

a escassos metres, va poder fugir a casa perseguit per braços molt exaltats que intentaríen forçar la porta del seu domicili sense èxit. Aquella nit encara van dormir allí, i l'endemà, per la part posterior de l'edifici, L. L., la seua dona, Maria Mingarro, i les quatre filles, Pilar, M. Teresa, Josefina i Mercedes—el fill Luis feia el servei militar—se'n van anar camí de Benicàssim. Es tractava d'una mesura cautelar, per tant van deixar totes les pertinències familiars al domicili, pensant que tornarien al cap de dos dies.

No portaven ni roba per a canviar-se, i ja no hi tornarien més. Immediatament, el 13 de juliol, és assassinat l'ultraconservador Calvo Sotelo, i alguns membres de la DRV aconsellen a L. L. que s'eclipse, i emprèn, en solitari, un viatge a Lourdes. Quan L. L. té notícies de la sublevació, en comptes d'encetar un còmode exili francès, va optar per tornar a València. Va arribar a Benicàssim a les tres de la matinada i va comunicar a

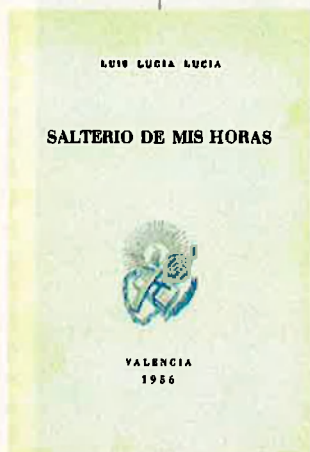
la família que continuava el viatge a València, "a estar amb els seus". I va enviar Pilar a posar un telegrama, publicat per *El Mercantil Valenciano* en primera pàgina el 19 de juliol del 1936 i difós per ràdio a Madrid amb insistència: «Com a ex-ministre de la República, com a cap de la DRV, com a diputat i com a espanyol, alce en aquesta hora greu el meu cor per damunt de totes les diferències polítiques, per a posar-me al costat de l'autoritat que és, davant de la violència i la rebel·lia,

l'encarnació de la República i la Pàtria».

A València, on no ha fructificat la sublevació militar, comencen a ser detinguts militants de dreta, i L. L., que coneix l'Alt Maestrat per raons familiars, se'n va a Vilafranca, a casa d'un amic que el mantindrien amagat. Als pocs dies sap que els comitès anarquistes coneixen la seua posició i van a capturar-lo, i fugiu a Cantavella, a la Masía del Barranco, on es camufla darrere de la palla. Pel diminut poble va començar a córrer la veu que hi havia un capellà amagat, rumor que no tardaria a atraure les pistoles més intrèpides de la comarca. Lucia abandona l'amagatall i es dirigeix a la Masía del Batán, on la família li envia, des de València, una xica—una *muchacha*—perquè li done de menjar i li llave la roba. El 26 de febrer del 1937 la *muchacha*, amb l'objecte de visitar el nuvi, viatja a València i és seguida per membres de la FAI, els quals, després d'un acarament, aconsegueixen que delate la posició de Lucia i el detenen.

Els fills s'havien traslladat a Castelló, d'on era Maria Mingarro, la dona de L. L., a casa d'uns familiars relacionats amb l'inspector de Sanitat de la zona. En saber de la detenció de L. L. a Cantavella, a Castelló uns socialistes delaten la família, que també és detinguda, excepte la mare, que estava amagada en un altre lloc i la filla menuda, que tenia 9 anys. La resta de les filles, amb 20, 18 i 15 anys, són conduïdes al carrer dels Trinitaris de València, al seminari, ocupat per la CNT, i després a la Direcció General de Seguretat, que estava en el col·legi de les Carmelites, i d'ací a la presó, junt amb la família dels pares masovers de la *muchacha*.

"Quan anàven a portar-nos cap a la presó—explica Pilar Lucia—, ens van dir que havia d'entrar un pres que havia de veure les seues filles. Era mon pare, que no l'havíem vist des de juliol del 36. Ens va donar unes instruccions i ens va dir que ja anaven a per la mamà. Irujo, el ministre de Justícia, en persona havia enviat a per ella". Maria Mingarro, tenia una malaltia progressiva amb efectes similars als dels afectats per l'oli de colza, i estava a Vilafranca, on un pistoler de la CNT amb moltes mosses a la culata del revòlver, en saber de l'interès del ministre per ella, la tenia captiva. La senyora Lucia, que no viuria molts anys més, va ser agredida per diversos procediments: la van tirar per la neu, li van creuar l'esquena a trallades i després van afusellar les seues amigues davant dels seus ulls i la van tirar sobre els seus cadàvers, on va estar més de tres hores a causa de la seua invalidesa física.

Portada del llibre de versos ARXIU escrit per Lucia a la presó.

L. L. va anar a parar a la Model, i una nit a les tres de la matinada, a través d'un alt càrrec governamental, va rebre una crida perquè anara a representar a Espanya en la Societat de Nacions. Si acceptava, la família quedaria en llibertat i tindrien un xec en blanc perquè eligiren el país on vulgueren residir. Lucia va declinar la invitació. D'ací el van passar al convent de Santa Clara, una de les pitjors presons de la guerra, i després, quan el govern de la República es va traslladar a Barcelona, a finals del 37, se'l van endur. Va estar una temporada en la presó del carrer d'Entença, i després el van dur a Vallvidrera, on hi havia la presó de l'estat. Estava tot preparat per a condemnar-lo, però com era diputat es necessitava un suplicatori de les Corts per a jutjar-lo. Els nacionalistes bascos, sobretot Julio Jáuregui, es van oposar a la concessió del suplicatori per a evitar el judici. Mentrestant, quan les circumstàncies ho permetien, la família el visitava. Pilar recorda viatges sola, i haver anat de l'Estació del Nord al carrer d'Entença a peu. Sense tramvies. "Un dia em va enviar a per paper per a escriure, que no li'n donaven. No teníem diners per a comprar-ne. Vaig anar al parc de la Ciutadella, on estava el Congrés. Vaig dir als ordenances que mon pare era diputat i que volia parlar amb el president de les Corts, i quan van saber qui era mon pare es van posar a plorar. Va eixir Martínez Barrios tot estranyat perquè mon pare no cobrava. L'endemà li van enviar un paquet gran de paper timbrat de diputat a Corts". Després de la família de tota pertinença i mitjans, entre totes les germanes feien jerseis de llana sense treva, els quals intentaven vendre o intercanviar per oli o pa per a poder menjar.

El suplicatori va arribar el 30 de desembre del 1937. Li demanaven dues penes de mort: una per ser de dreta i una altra per ser catòlic. El judici era per al 25 de gener del 39, però la forta pressió de les tropes del general Franco, que entrarien l'endemà a Barcelona, el van evitar. L'ambaixador anglès del Vaticà el va traure de la presó de Vallvidrera el mateix dia i el va amagar en un refugi, on va estar fins que van transcórrer uns dies. Sobre la taula, damunt de tots els processos dels tribunals populars, havia quedat el de L. L. Els nacionalistes, servint-se del mateix informe de la defensa que destacava la seua lleialtat a la República, el van condemnar. Amb el pretext de fer-li unes preguntes el tornen a empresonar.

Durant el govern republicà havien detingut uns guàrdies *de asalto* que havien

protagonitzat una situació anomenada el gran complot de Madrid, i que estaven tancats a la presó de l'estat junt amb Lucia. Lucia havia vist caure una pilota al pati de la presó, i darrere un xiquet que la va recuperar i va tornar a saltar. Era un lloc per on evadir-se i el va comunicar als guàrdies *de asalto*, els quals no van desaprofitar la informació i la mateixa nit se'n van anar. Els evadits es van presentar a la nova autoritat quan les tropes de Franco van entrar a Barcelona, i van declarar que havien pogut escapar dels rojos gràcies a

de Barcelona, 1940-41. "Si no és pels cognoms, l'haurien mort en l'acte" —diu Pilar Lucia—. El que passa és que don Prudencio Melo, arquebisbe de València en aquell moment, i Joaquim Maldonado, es van moure. I en el Vaticà hi havia Francesc Vidal i Barraquer, que era arquebisbe de Tarragona, que va intervenir perquè no fóra condemnat a mort".

"El sumari de més de 1.000 folis —expli-ca el vell militant de la DRV Joaquim Maldonado—, on havien declarat destacades persones de la zona republicana al seu

Redacció del *Diario de Valencia*: el director Lluís Lucia, amb un inusual bigot, al centre de la taula.

ARXIU

Lucia. El nou ordre el va requerir com a testimoni, però els tràmits es van allargar tres i quatre dies i va quedar detingut. Per aquells dies estava a Barcelona Raimundo Fernández Cuesta, que havia estat en la presó Model de València amb Lucia, i li havia promès que es preocuparia pel seu cas. Fernández Cuesta va fer les gestions oportunes per a declarar a favor seu, però li van dir que no estava detingut, que simplement el requerien per a fer-li unes preguntes. Tres hores després estava condemnat a mort a través d'un procés sumariíssim d'urgència. Era el 29 de febrer de 1939. En el moment en què li comunicaven la sort que correrà, en un tros de paper d'estrassa escriu a cada fill què ha de fer. Lucia és empresonat pels nacionalistes en la Model de Barcelona, i és ací on escriu *Salterio de mis horas*, un llibre de psalms creat en un moment en què l'han abandonat tots els seus, i que l'any 1956 l'arquebisbe de València, Marcelino Olaechea, va publicar. La censura va obligar a llevar la data i el lloc on es van escriure: presó

favor, va servir als nacionals, amb quatre folis més que van grapar, per a condemnar-lo a mort". Jo vaig tenir una participació molt directa, perquè estava de tinent de l'Estat Major Calataiud, al quarter general del general Orgaz. Uns amics de València em van requerir perquè acudira en defensa de Lucia i amb el meu germà vaig anar a Barcelona amb el propòsit de declarar en el sumari, però no ho vam aconseguir. A pesar que vaig parlar amb el tinent coronel Cores i em va firmar una ordre per a poder comunicar-me amb Lucia, no el vaig poder veure. Sabia que estava en la presó Model i hi vaig anar, però a pesar de l'uniforme i de l'ordre no m'ho van permetre. Lucia depenia de l'auditor, un coronel que estava en el que era l'edifici de l'Exposició del 98. Es va trencar el cotxe i vaig anar a peu, però no vaig aconseguir res. El condemnaren".

El nou ordre l'acusava d'intentar desarmar amb el telegrama d'adhesió a la República la possible trama civil que poguera haver a València. Quan l'arquebisbe

La família Lucia al complet amb el cardenal Reig el dia de la primera comunió de la filla major, Pilar Lucia.

Prudencio Melo, gràcies a les pressions via nunciatura, es va reunir amb el general Franco. El dictador, eixint al pas, li va dir que no li ho demanara, que volia ser ell mateix qui ho concedira. Li va commutar la pena de mort per 30 anys, i posteriorment el va confinar a Mallorca. "Quan li passaven alguna pel·lícula del meu germà —conta Pilar—, Franco deia: *averiguadme como está esta familia*". Luis Lucia fill era advocat i es va defensar a si mateix en el procés de depuració. El seu pare havia estat advocat de la família Casanova, la propietària de la productora Cifesa (Compañía Industrial del Film Espanol, SA), fundada el 5 de març del 1932, i els va escriure en acabar la guerra perquè li feren el favor de colocar el fill i que "almenys poguera viure". Primer li van encarregar dictàmens jurídics i després va passar a dirigir pel·lícules, faceta en què va destacar en els anys de la postguerra.

El 17 de juliol del 1941 Lluís Miralles, un taronger de la Pobla de Vallbona que era el propietari de l'edifici on s'ubicava la DRV, va telefonar a la família Lucia. Havia tingut notícia, a través del secretari del ministre d'Hisenda José Larraz, que havia ocupat idèntic càrrec amb el ministre Lucia, que l'endemà Lluís Lucia eixiria confinat a Palma de Mallorca. "En el moment en què eixia de la cel·la —recorda Pilar Lucia—, els presos li van dir a mon pare que anara en compte no li caiguera de la butxaca allò que portava. Eren dos fabricants de filatures catalans que estaven en presó per una batuda d'estraperlo, i li havien posat en la butxaca 50.000 pessetes cadas-

cun. Un d'ells es deia Marzal i l'altre Vallbé. Tots els dies els portaven el menjar del Ritz. També estava amb ells José Cano Coloma, que era governador civil de València el 18 de juliol, Capmany, que era director general del Banc Urquijo, i un que havia estat empleat de presons".

A Mallorca, amb tots els drets econòmics legals abolits per sempre (com a ex-

que no podia ni banyar-se, perquè ja eixia de l'illa. Després es van traslladar a Palma, al carrer Blanquerna, i des d'allí va tenir alguns treballs que, per raons òbvies, havia de defensar un altre advocat, ja que el Col·legi d'Advocats de València l'havia expulsat i no podia exercir. Entre els que li subministraven treball estaven els seus amics Vicent Iborra i García Guijarro. El setembre del 42 L. L. va ser autoritzat per a tornar a València. Els metges li havien detectat un càncer de pàncreas i com que allí no hi havia la possibilitat d'operar-lo van demanar permís per a traslladar-lo a València. Quan va arribar al port, la policia estava esperant-lo. El van operar a la Clínica la Salut, vigilat per un policia que li volia vendre una ràdio de contraban. Després de la intervenció quirúrgica va passar uns dies a casa de la seua filla Pilar, en l'entresol de l'esquerra del número 9 del carrer de Cavallers, davant el Palau de la Generalitat. I més tard L. L. va llogar un pis a la Gran Via de Ferran el Catòlic. No comentava res davant la família de tot el seu cas, però un dia no es va poder reprimir i va dir: "Si haguera sigut català, no m'hauria passat". "Era un home convençut del respecte" —descriu la filla Pilar—. Sempre parlava amb honor. Incapaç de fer mal a ningú i que es matava per tots. Sense rancor. No l'he sentit parlar malament mai de ningú.

Ens va transmetre un catolicisme social. Uns el van condemnar per catòlic i els altres per demòcrata".

El dia que va morir va quedar prohibit parlar d'ell a la premsa. En 17 anys no va aparèixer el seu nom en un diari. En el vint-i-cinc aniversari de la fundació de la Casa dels Obrers Catòlics del carrer de Cavallers va aparèixer a *Las Provincias* una foto de la inauguració del recinte en la qual estava L. L. fent un discurs, i la direcció del

mitjà, en detectar l'error sobre la planxa, va obligar l'autor del text a desfigurar a mà el peu de foto on apareixia el nom de *Luis Lucia* que va quedar convertit en un hipòcrita i inexistent *Jesús Sencia*. La cursiva facilitava la manipulació.

Cinquanta anys després, l'efemèrides de la seua mort ha passat quasi inadvertida, i la dreta i l'esquerra continuen dissimulant quan es pronuncia el seu nom.

Miquel Alberola

EXCELENTISIMO SEÑOR

D. LUIS LUCIA LUCIA

Que falleció santamente, el día 6 de Enero de 1943, en la Ciudad de Valencia

R. I. P.

La misa y rosario que se rezará D. m., el día 6 a las doce horas, en la Parroquial Iglesia de Nuestra Señora del Pilar, se ofrecera por el eterno descanso de su alma y en memoria del décimo aniversario de su fallecimiento

El Excmo. y Brdmo. Sr. Arzobispo Dr. D. Marcelino Olaechea Loizaga, ha concedido 200 días de Indulgencia en la forma acostumbrada.

Valencia, Enero de 1953.

Recordatori en el 10 aniversari de la mort de Lucia, realitzat per l'arquebisbe Marcelino Olaechea.

ministre li corresponia una paga), va poder sobreviure gràcies al generós obsequi dels estraperlistes, fins que Juan March es va fer càrrec de la seua situació i li passava 1.000 pessetes mensuals i el crèdit que necessitava. El Marquès de Bellver, Lluís Zaforteza Villalonga, que havia estat diputat per la CEDA junt amb March i vivia en un palau d'es Passeig d'es Born, els va anar a buscar al port i els va ajudar. Primer van viure a s'Arenal, on van llogar una casa. Lucia estava confinat i solia dir